

ZAČÍNÁJÍ VÝROČNÍ JEDNÁNÍ KOMUNISTŮ

V průběhu následujících měsíců se do konce listopadu ve všech základních organizacích uskuteční výroční členské schůze. Strana tak zahajuje etapu, která vyvrcholí jednáním 9. sjezdu KSČM, svolaném na 14. a 15. května příštího roku do Prahy.

Právě tato skutečnost tak předznamenává vyšší rozměr jednání letošních VČS. Mimo, tak říkajíc, pravidelných bodů jednání těchto schůzí (zhodnocení činnosti za uplynulé období a stanovení směrů činnosti – včetně hospodaření – pro r. 2016) budou VČS diskutovat a předkládat náměty a připomínky k materiálům, které budou součástí sjezdového jednání. Jedná se o „Návrh na zkvalitnění řízení organizační struktury“, dále o „Strategické směřování a hlavní úkoly strany po IX. sjezdu KSČM“ a materiál „Hlavní úspěchy a nedostatky budování socialismu v Československu“. Jak je zřejmé, jde o témata, u kterých ÚV právem očekává, že se k nim na VČS vyjádří skutečně převážná většina členů strany. Proto byly uvedené materiály ve formě brožury distribuovány všem členům. Bude na každém z nás, abys si tuto brožuru prostudoval a na VČS se k uvedené problematice vyjádřil.

Významnou součástí každého výročního jednání ZO je **projednání kádrových návrhů**. Z předchozího je zřejmé, že mimo volby předsedy, výboru a revizora (případně jejich potvrzení) budou VČS projednávat i návrhy na delegáty místní a městské konference, a současně i návrhy na členy místního a městského výboru. VČS by měly pro konference připravit takové návrhy, které budou zárukou kvalitní práce místního a městského výboru v následujícím období. Takové návrhy, které nepřipustí opakování situace ze současného volebního období, kdy ve složení MěV došlo ke značným změnám. Připomeňme, že celkem 5 členů MěV požádalo o uvolnění a museli být za ně kooptováni noví členové. Prvotní cestou, jak takové situaci předejít, **musí být důsledné osobní**

jednání s každou soudružkou a soudruhem, které VČS do funkce navrhuje.

Stručně řečeno, od VČS se očekává, že podají takové kádrové návrhy, které zabezpečí nejen kontinuitu v práci orgánů strany, ale současně budou i zárukou kvalitní práce těchto orgánů v následujících letech. Delegáti místních i městské konference tedy musí mít z VČS předloženy návrhy z řad jak zkušených funkcionářů, tak i perspektivních mladých členů. Pro úplnost je vhodné dodat, že mimo návrhů na členy místního a městského výboru (včetně revizních a kontrolních komisí) se očekává, že VČS podají i návrhy na členy JmKV a ÚV a jejich komisí.

Výčet kádrových návrhů by nebyl úplný, kdybychom opomněli skutečnost, že v roce 2016 se uskuteční **krajské a senátní volby**. I zde platí, že s navrhovaným kandidátem

má být tento návrh projednán, i zde platí, že je třeba zvážit dosavadní zkušenosti kandidáta, stejně jako otázku jeho dlouhodobější perspektivy s ohledem na skutečnost, že právě výkon zastupitelské funkce by měl být přípravou pro možné budoucí kandidáty na poslance a senátory.

Jak uvedeno na počátku, úkolem VČS je zhodnotit práci organizace za uplynulé období. To je samozřejmě záležitost předkládané zprávy. Je namístě však připomenout, že nedílnou součástí předkládané zprávy i následné diskuse by měly být i názory na činnost MěV a MěV včetně námětů pro zkvalitnění jejich práce v příštím období. **Právě tyto náměty (a připomínky) by se měly stát významným pramenem pro přípravu obsahových materiálů příslušné konference.**

Aleš RŮČKA

Zasedal Ústřední výbor KSČM

9. SJEZD KSČM BUDE V PRAZE

Rozhodl tak ÚV KSČM na svém zasedání 20. června 2015 po hlasování o místě konání sjezdu 14. a 15. května 2016. V úvodním vystoupení předseda ÚV KSČM Vojtěch Filip uvedl, že finanční kapitál se snaží ovládnout další země, které dosud neovládá, oslabit jednotlivé státy, využívat poklesu autority vlád a parlamentů, kterou ztrácejí nejen na Středním východě a v severní Africe, ale i v Evropě. Proto USA a EU dál vyhrocojí spor mezi zeměmi F7 a Ruskem tak, aby tento spor byl veden v Evropě. Chaos vyvolaný v zemích severní Afriky a na Blízkém východě se projevuje v imigračních vlnách, které se Spojených států netýkají. Dnes se hovoří dokonce o vojenském konfliktu v oblasti kolem Černého a Kaspického

moře – to je místo, na kterém je Evropa závislá, tu je základ evropské energetické bilance, tu je ropa, plyn i uhlí.

Na naší politické scéně se podle předsedy ÚV KSČM ukazuje, že ČSSD vyměnila volební program pouze za vládnutí. Hnutí ANO chce získat všechny vlády bývalé české pravice, prosazuje pravicovou politiku v zájmu skupin oligarchů, v zájmu kapitálu. KDU-ČSL je zábranou spravedlivé nápravy neoprávněného státního daru církvím. V této situaci KSČM setrvává

(Pokračování na straně 2)

Komise ideově teoretické práce MěV KSČM v Brně

srdečně zve na **DISKUSNÍ ČTVRTEK,**

který se uskuteční 17. září 2015 v 16 hodin na MěV KSČM v Brně, Křenová 67, sál v 2. poschodí.

Téma: IMIGRACE - příležitost či hrozba

Účast přislíbil: s. Jalal SULEJMAN, podpredseda KSS

Zasedal Ústřední výbor KSČM

(Dokončení ze strany 1)

9. SJEZD KSČM BUDE V PRAZE

vá jako hráz pravicového vládnutí, ale aby byla skutečnou silnou hrází, je třeba uspět v příštích volbách nejen krajských, ale i senátních. Prvořadým úkolem je získat protestní hlasy i další příznivce sociálně spravedlivého programu, který v minulých volbách dokázal oslovit mnoho voličů. Za 25 let naší činnosti je evidentní, že úspěch KSČM je v tom, že naše práce od-

povídá potřebám lidí, což umožnilo, že jsme nebyli vymazáni z politiky ČR. Zachovejme vlastní tvář, program, nesmíme se odtrhnout od členské základny, ani od reality. Přejí KSČM, aby směřovala k dalšímu úspěchu a práci ve prospěch občanů, ukončil své vystoupení předseda ÚV KSČM.

V diskusi vystoupil též Martin Říha s informací o situaci na brněnské radnici,

kteřá vítala s otevřenou náručí Bernda Posselta a plánuje v roce 2016 uspořádat v Brně sjezd sudetoněmeckého landsmanshaftu. Zasedání ÚV KSČM schválilo stanovisko KSČM k politické situaci s odmítnutím xenofobie ve společnosti.

Pouze Haló noviny informovaly 22. června 2015 o zasedání ÚV KSČM.

Karel Janiš

LIDÉ SI UŽ NECHTĚJÍ NECHAT VNUCOVAT CIZÍ VŮLI

Představitelé Komunistické strany Čech a Moravy i Komunistické strany Slovenska promluvili v sobotu 22. srpna na 25. setkání občanů a mládeže na moravsko - slovenském pomezí ve Tvrdonicích u Břeclavi. Více než 2000 jeho účastníků prokázalo svůj vztah k 70. výročí osvobození Československa od fašistů a k 71. výročí Slovenského národního povstání.

V hlavním projevu **Vojtěch Filip**, předseda ÚV KSČM a místopředseda Poslanecké sněmovny PČR zdůraznil, že za čtvrtstoletí konání slavností na Pomezí se společnost změnila. Nejsilnější státy světa, zejména ten, který si říká hegemon, se snaží vnutit také Čechům i Slovákům svoji vůli. USA vytvořily teorii chaosu, ve kterém chtějí dál rozhodovat o tom, co se v ČR, SR i jinde ve světě děje. Lidé si už nechtějí nechat vnucovat cizí vůli bez toho, aby mohli události ovlivňovat. Zvláště od těch, kteří chtějí rozdmýchat války v Evropě, aby na nich vydělali dodatkami zbraní. Též těch, jež ponižují lidi s vlastní vůlí a snaží se, aby jim mezinárodní právo zaručilo ustavit kdekoli ve světě poslušný režim a využívat surovinové zdroje této země. To bude aktuální k 70. výročí založení OSN.

„Na Pomezí se setkávají lidé, kteří se nikdy nebáli říct vlastní názor k dění ve své zemi od rozdělení státu přes zločinné privatizace, restituce a podvody s veřejnými penězi. Bojujeme za to, aby se po 20 letech nepromlčely zločiny privatizace. Tato vláda je promlčet chce! Lidé v nynější vládě kritizovali předchozí vlády od r. 1990 a přitom pomáhali nastavit současné ekonomické poměry tak, aby 10 milionů Čechů a pět milionů Slováků platilo ze svých peněz jejich zisky,“ zdůraznil Filip.

Dle něj komunisté rozdělují lidi pouze na ty, kteří chtějí něco udělat ve prospěch celku a na ty, kteří se chtějí jen vézt a zneužívat svého postavení. Organizátoři světového chaosu nechtějí nic slyšet o tom, že v rozporu s mezinárodním právem rozbili režim v Libyi a vedou boje v Sýrii, vyvolali občanskou válku na Ukrajině a zavádějí fašistické nebo polofašistické režimy. Poctiví občané chtějí říct i české vládě - tak už dost! Máme vlastní rozhodnutí a vy-

neplníte to, co jste před volbami slíbili! Každý máme právo na rozvoj, který si vytváříme vlastní prací!

Místopředseda ÚV KSS **Jalal Sulejman** v projevu navázal sdělením, že světový mír ohrožuje v současnosti asi 10 lokálních válek. *„Trápí nás fašizace společnosti. Přicházejí tentokrát z vládního proudu za pomoci některých parlamentních stran i v SR, ČR, Ukrajině atp. Čelíme konvoji podněcovatelů války. Propagují je průjezdy kolon US Army skrz ČR nebo SR. Demonstrují sílu a válku. Jsme vojáci nikoliv špinavé války, nýbrž vojáci za mír!“* Sulejman vyzval, aby Slovinci i Češi 14. září večer bránili vjezd US vojenského konvoje na území SR. Zdůraznil, že občanský odpor, občanská neposlušnost je nevyhnutelná, jinak na našem území vzniknou základny NATO.

Politolog a historik **Josef Skála** zdůraznil, že Čechy a Slováky sblíží společné hrozby - např. fašismus a války z okolních zemí, příval zoufalství a chudoby z arabských zemí. Chystané transatlantické obchodně investiční partnerství má nastolit absolutní monarchii velkých peněz a lidská práva odeslat do ilegality. Co s tím? Buď to zkusit uhrát na hřišti, které kolíkuje někdo jiný, nebo vyjít do rozhodného protiúderu. *„Ti, kteří v režii USA zničili režimy v řadě zemí a vyvolali migrační vlnu, nás nyní vydírají přesvědčováním, abychom se postarali o statisíce běženců, kteří se přesunuli do Evropy. Po těch, kteří tento krizový stav způsobili, musíme chtít, aby vyvolaný problém řešili,“* důrazně žádal z pódia Skála.

Přítomné pozdravili poslanci Evropského parlamentu **Kateřina Konečná** a **Miloslav Ransdorf**. Dle Ransdorfa se v Evropě 30 let privatizují zisky a znarodňují podnikatelské ztráty. Je nejvyšší čas to otočit - znarodňovat zisky a tam, kde je osobní vina za špatné výsledky, tam privatizovat ztráty. Tento princip označil za klíčovou věc nadcházející práce. Předseda poslaneckého klubu KSČM **Pavel Kováčík** připomněl, že Slovenské národní povstání před 71 roky byl akt vzednutí národní vůle, které i dnes inspiruje k odporu. „Věhlasný evropský archeolog Velké Moravy a komunista Zdeněk Klanica říkal: Víme co, víme že a je nutné rozhodnout

jak na to!“ Předseda jihomoravské krajské organizace komunistů **Pavel Březa** uvedl, že KV KSČM a klub jeho krajských zastupitelů zpracoval hodnocení dosavadní části současného volebního období a vcelku úspěšného plnění krajského volebního programu. Předkládá je výročním členským schůzím i veřejnosti. V únoru bude krajská konference přijímat nový volební program jihomoravské organizace KSČM. Do jeho tvorby zapojí poslance KSČM, aby to bylo společné dílo komunálních, regionálních i celostátních orgánů strany.

Za slovenskou a pak i českou komunistickou mládež pozdravili přítomné **Artur Bekmatov** a **Ján Lahvička**. Místopředseda Národní rady Klubu českého pohraničí **Mirolav Vlašín** ocenil aktivní činnosti KČP jižní Moravy. K 70. výročí osvobození od fašismu dekoroval stuhami národní rady prapory okresních rad KČP Břeclavska, Znojemska a Brna.

Představitelé KSČM i KSS a vlastenec-kých levicových organizací z obou zemí uctili památku padlých v pietním aktu u památníku před Dělnickým domem ve Tvrdonicích. Setkání se zúčastnil též 1. místopředseda ÚV KSČM **Petr Šimůnek**, současní i minulé komunističtí poslanci, senátoři a europoslanci jako **Miroslav Grebeníček**, **Marie Pěničková**, **Ivo Pojezný**, **Vladimír Koníček** aj.

V místním amfiteátru vládl program dobré nálady pro celou rodinu, moderátorsky provázený Martou Semelovou. Kromě jeho politické části a bohatě využívaných diskusních kroužků vyhrávala přítomným dechová hudba Mikulovanka a country kapela Čtyřlístek. Zvláště děti dobře bavil imitátor Libor Pantůček, kouzelník Mišuge, k tanci pak vyzýval Smajlík. Mladou parádu vytvářely módní přehlídka a hodonínské mažoretky, zatímco vystoupení velkého mistra v novém vydání elegantně zvládala v ČR i v zahraničí známá bučovická dvojice umělců s názvem Karel Gott Revival Morava (v obsazení zpěvák a moderátor Josef Bouda a klávesista Radek Verner) ve společném recitálu s operní pěvkyní Martinou Severovou. Ohlas mělo i losování bohaté tomboly. (vž)

BEZ TODORA STÁLE HŮŘE

Ve čtvrtém čísle letošního ročníku časopisu ECHO byl uveřejněn příspěvek s názvem „I oni patří do dějin událostí konce 20. století“. Pojednával o ukončení éry prvních nebo generálních tajemníků vládnoucích komunistických stran evropských socialistických zemí v období roku 1989.

Domnívám se, že jejich krátké charakteristiky zde uvedené by bylo vhodné rozšířit, abychom jejich osobnost a dobu jejich působení mohli objektivně zhodnotit. Byla by to také reakce na zmíněné články Mladé fronty Dnes a Lidových novin o Gustávu Husákovi a Nicolae Ceausescovi. Jistě by to pomohlo ve formování názorů také těm, kteří tuto dobu neprožili. Na základě svého poznání, studií bulharských pramenů a osobních setkání s lidmi v Bulharsku, chci zmínit vedoucího představitele Bulharské Komunistické strany a Bulharské lidové republiky.

Generální tajemník Ústředního výboru BKS a předseda Státní rady Bulharské lidové republiky Todor Živkov (7. září 1911 – 5. srpna 1998) rezignoval na stranickou funkci 9. listopadu 1989 na zasedání Politbyra Bulharské komunistické strany, a to v důsledku organizovaného nátlaku sovětského velvyslanectví a svých nejbližších spolupracovníků Petra Mladenova s Andrejem Lukanovem a za pomoci dalších členů ústředního výboru. Jeho rezignaci přijalo 10. listopadu 1989 plenární zasedání Ústředního výboru BKS, aniž by měl možnost pronést závěrečné slovo. Plénium současně navrhlo Lidovému shromáždění, aby uvolnilo Todora Živkova z funkce předsedy Státní rady Bulharské lidové republiky. Lidovým shromážděním byl z této funkce odvolán 17. listopadu 1989. (Následně byl do obou funkcí zvolen Petr Mladenov.)

Ještě před svým odvoláním přednesl Todor Živkov zprávu o aktuální situaci ve straně a o nutnosti přechodu ekonomiky k tržním mechanismům. Ústřední výbor jeho vystoupení schválil. Myšlenky tohoto vystoupení pak byly realizovány prostřednictvím dokumentu Národní ekonomická strategie, jehož autorem je americký ekonom Richard W. Rahn.

18. ledna 1990 byl bývalý vedoucí stranický a státní představitel uvězněn, v červnu téhož roku mu byla vazba změněna na domácí vězení. Generální prokuratura zahájila jeho stíhání v pěti kauzách:

- v roce 1990 byl za spolupráce vojenské prokuratury otevřen případ násilných změn jmen bulharských Turků

a jejich vystěhování z Bulharska v období 1984 – 89;

- v roce 1991 byla otevřena kauza nezákonného nakládání s byty, auty a peněžními prostředky státní bezpečnosti; v roce 1992 byl odsouzen Nejvyšším soudem k sedmi letům ztráty svobody a ke vrácení sedmi milionů leva státu; v roce 1994 byl verdikt potvrzen, v roce 1996 zrušen;
- v roce 1993 byla otevřena kauza tzv. „táborů smrti“;
- byl uznán odpovědným a obviněn za odpuštění nedobytných pohledávek a rozvojovou pomoc zemím s komunistickými vládami;
- byl obviněn ve věci tzv. „Fondy Moskvy“, tj. pomoc mezinárodnímu komunistickému hnutí.

Po jeho smrti 5. srpna 1998 (ve věku nedožitých 87 let) byla všechna obvinění proti němu zrušena.

Za sporné otázky v jeho činnosti jsou považovány:

- prodej zlatých a stříbrných rezerv Bulharské národní banky Sovětskému svazu za konvertibilní měnu k úhradě zadlužení Bulharska u západních bank v roce 1960;
- návrh na posouzení otázky perspektivního vstupu Bulharska do Svazu sovětských socialistických republik jako šestnácté republiky (1963, SSSR tento návrh odmítl);
- účast dvou motostřeleckých pluků, celkem 2164 vojáků a tankové jednotky s 26 tanky T-34, na potlačení Pražského jara;
- rozhodnutí o násilné asimilaci – změně jmen obyvatelstva vyznávajícího islám (Turci, Pomaci, Tataři a Romové), přibližně 850 tisíc osob.

A jak na Todora Živkova vzpomínají v Bulharsku?

V roce 2001, u příležitosti 90. výročí narození, mu za přítomnosti prezidenta Georgi Parvanova znovu odhalili v rodném městě Pravec pomník. Obnoven byl za prostředky sebrané rodáky.

V listopadu 2010 předseda vlády Bojko Borisov v televizi prohlásil: „Kdybychom udělali jednu setinu z toho, co udělal Todor Živkov pro Bulharsko za toto období, kdybychom se vyrovnali ekonomickým růstem tehdejšímu státu, bylo by to velkým úspěchem každé vlády. Skutečnost, že za dvacet let po jeho pádu nikdo na něj nezapomněl, dokazuje, že bylo vykonáno mnoho. My dvacet let privatizujeme pouze to, co bylo tenkrát postaveno.“

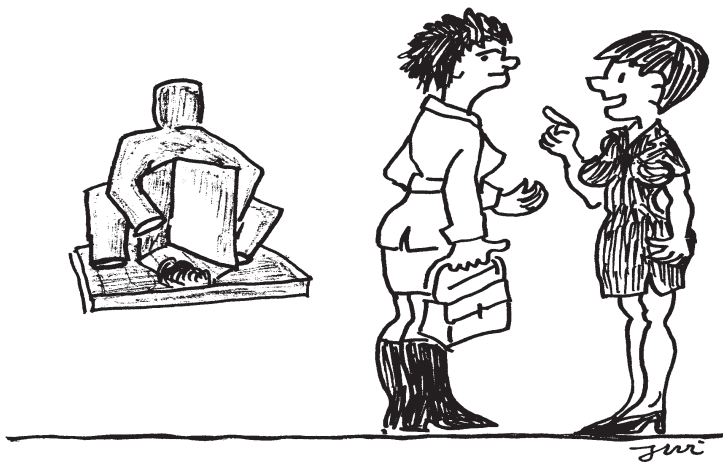
Na tradiční prvomájové manifestaci roku 2011 v Pravci nesli občané v průvodu transparents heslem: „22 LET BEZ TODORA, KAŽDÝM DNEM JE STÁLE HŮŘE“.

U příležitosti stého výročí narození kritické socialismu v Bulharsku napsali: „Může se ve východní části Německa oslavovat výročí Honeckera? A v Polsku Gierka? V Česku Husáka? Pak překvapíme Evropu jako jediní, kteří nosí květiny a věnce diktátorovi, který jim vládl tolik let. A neuctíváme ho zaživa a povinně, jako na Kubě, ale mnoho let po smrti a dobrovolně... Ústní podání dědů a babiček nejsnáze nakazí virem nostalgie vnučky bez imunity.“

A jak se ke své činnosti vyjádřil sám Todor Živkov? U jeho rodného domku, nyní muzeu, v Pravci je na pamětní desce napsáno: „JÁ, TODOR ŽIVKOV, JSEM VŠECHNU MOC, KTEROU JSEM MĚL, POUŽIL PRO BLAHO SVÉHO NÁRODA“.

Jiří Miča

...A MÁME TADY I SOCHU POLISTOPADOVÉ SVOBODY. EXEKUTOR KRADE PRAČKU!

PAPEŽOVÉ MODERNÍHO VĚKU

Kniha, která vyšla v nakladatelství Čas v roce 2014, podtitulkem sděluje čtenáři, že jde o Vatikán od Pia IX. po Františka a jeho vztah k českým zemím. Autor knihy, doc. Mgr. Jaroslav Šebek, Oh.D. (1970), v úvodu uvedl, že cílem knihy je stručně představit přehled papežů XX. a XXI. století, kteří ovlivnili dění v církvi a mnohdy i ve světě, jejich životní osudy a jejich působení v církvi. Autor zařadil do knihy i dva papeže, Pia IX. a Lva XIII., kteří sice žili v XIX. století, ale důsledky jejich politiky se promítly do XX. století. Neobvyklými událostmi byly dobrovolná rezignace papeže Benedikta XVI., nástup papeže nevšedního Františka s velkým ohlasem ve světě, svatořečení papežů Jana XXIII. a Jana Pavla II. a příprava blahopřečení papeže Pavla. Autor též představil papeže ve vztahu k dění v evropské katolické církvi a v českých zemích. Autor při tom využil zejména materiály z archivů ve Vatikánu, např. z Tajného vatikánského archivu a z Historického archivu Státního sekretariátu, které dosud nebyly u nás příliš zohledněny a poskytují mnoho nových poznatků. Autor též zdůrazňuje používání pojmů Svatý stolec a Vatikán v tom smyslu, že Svatý stolec je souborem institucí sídlících ve Vatikánském městě, respektive v městském státě Vatikán.

Papež Pius IX. (papežem v letech 1846-1878) vydal v roce 1864 Syllabus moderních omylů, v němž odsoudil hlavní tendence nebezpečné pro katolicismus: absolutní racionalismus, liberalismus, panteismus, socialismus a komunismus, vyhlásil neomylnost papeže na Prvním vatikánském koncilu v roce 1870, dogma o Neposkvrněném početí Panny Marie v roce 1854. V roce 2000 byl papežem Janem Pavlem II. Blahořečen, což bylo částí věřících i veřejnosti vnímáno jako kontroverzní krok.

Papež Lev XIII. (papežem v letech 1878-1903) vyzval v roce 1879 k následování díla sv. Tomáše Akvinského jako vzoru pro církevní filozofii. Velmi výrazně se zapsal encyklikou *Rerum novarum* z roku 1891, kterou reagoval na rozvoj průmyslu, růst pracovních sil v něm přesunem lidí z venkova a sociálních střetů. Encyklika vyvolala velký ohlas a v církvi, další papežové po desetiletých výročí od jejího vydání se na ni odvolávali a dále ji rozšiřovali hodnocením dalšího vývoje ve světě. Povzněl též úctu k slovanským sv. Cyrilovi a Metodějovi.

Pius X. (papežem 1903-1914) odsoudil tendence skloubit církevní dogmata s poznatky moderní vědy a filozofie a jako modernismus a jeho stoupenci byli z církve vytlačeni. Každý kněz a řeholník musel před svým svěcením skládat přísahu proti modernismu. V květnu 1954 ho papež Pius XII. prohlásil za svatořečeného. Na Moravě vzniklo hnutí Za českou modernu se snahou umělecky vyjádřit snahy o obnovu katolicismu a požadavky na demokratizaci církevního života.

Benedikt XV. (papežem 1914-1922) považoval válku za sebevraždu Evropy a pokoušel se zachovávat přísnou neutralitu. Ale jeho snahy ukončit válku a jednat nebyly úspěšné. V roce 1919 jako první papež formuloval zásady a metody misijní práce v tzv. třetím světě. Konflikt mezi vedením církve a reformisty vedl ke vzniku Církve československé v roce 1920.

Pius XI. a Pius XII. jako papežové (v letech 1922-1939 a 1939-1958) působili v letech vítězného nástupu fašismu v Itálii a nacismu v Německu a museli se vyrovnávat s problémy doby. Pius XI. encyklikou *Quadragesimo anno* z roku 1931 reagoval na hospodářskou krizi 30. let. Je to jeden z nejvýznamnějších dokumentů k sociální otázce. Za vzor řešení problémů doporučoval papež model středověkého sociálního řádu se službou a vzájemným ekonomickým propojením všech členů společnosti. Tzv. Lateránské smlouvy z roku 1929 daly papeži plné pravomoci nad vatikánským státem. V encyklice z roku 1933 papež odsoudil novopohanské praktiky nacistického režimu v Německu. V encyklice z roku 1937 odsoudil komunistickou doktrinu jako protiklad křesťanskému sociálnímu učení. Nově zavedený svátek M. J. Husa 6. července vyvolal krizi ve vztazích mezi ČSR a Vatikánem, zklidnění nastalo dohodu v roce 1928.

Pius XII. si brzy získal pověst mimořádně schopného diplomata prosadit vliv papeže a církve ve světě. Šlo o odvrácení válečného konfliktu. Neprotestoval proti všem zločinům, kterých se nacisté dopouštěli za války. Politika Pia XII. za války je předmětem bádání a hodnocení již po mnoho let. Přispět by mohlo plánované zpřístupnění vatikánských archivů.

Po válce se papež Pius XII. stal jednou z ikon boje proti bolševismu. Výnosem z 1. července 1949 zakazoval

katolíkům spolupracovat se stranami a organizacemi spjatými s komunismem, a to pod hrozbou exkomunikace z církve.

Papež Jan XXIII. (1958-1963) vstoupil do dějin jako papež, který se rozhodl k radikálnímu kroku a svolal Vatikánský koncil, nazvaný Druhý. V letech 1972-1965 otevřel cestu katolické církve k pochopení moderního světa a hledání možnosti dialogu s ním. Papež se angažoval ve snaze sbližovat křesťany různých vyznání. Hledal i cesty ze kontaktů se státy a s lidmi na druhé straně rozdělené Evropy. Encyklikou *Pacem in terris* z roku 1963 vyzýval k mírovému soužití na planetě. Apoštolským listem připomněl 1100. výročí cyrilometodějské misie na Velkou Moravu. Za papeže Pavla VI. Pokračoval Druhý vatikánský koncil. Dokument k otázkám, liturgie přispěl k zavedení národních jazyků do bohoslužeb a k ústupu vlivu latiny. Byl schválen dokument v duchu výzvy k dialogu uvnitř církve i v rámci křesťanství, nekřesťanských náboženství i s ateisty. Pokračovala jednání o obsazení biskupských míst u nás.

Po Pavlu VI., papeži v letech 1963-1978, byl papežem pouhých 33 dní v roce 1978 **Jan Pavel I.**, po němž byl papežem v letech 1978-2005 Polák **Jan Pavel II.** Podnikl enormní počet cest po celém světě. Byl rozhodným odpůrcem potratů, rozvodů, eutanázie, partnerství homosexuálů. Přežil atentát z 13. května 1981. Významně zasahoval do vývoje ve světě. Změny, k nimž došlo na konci 80. let, se zdáhal hodnotit jako vítězství jednoho táboru nad druhým. Pokračoval v rozhovorech s představiteli různých církví i politiky. V roce 1980 jmenoval naše věrozvěsty spolupatrony Evropy. Dvakrát navštívil Českou republiku, a to v roce 1995 a 1997, poprvé ještě Československo v roce 1990.

Papež Benedikt nastoupil jako papež v roce 2005 a v roce 2013 ze zdravotních důvodů funkci papeže opustil. Též hodně cestoval. Velkou píli prokazoval v publikování teologických textů, v nichž se projevila jeho teologická erudice. Encyklikou z roku 2009 reagoval na dopady finanční a ekonomické krize. V roce 2009 navštívil několik míst v České republice. Začal psát encykliku, kterou dopsal současný papež František. To jsou paradoxy i v dějinách papežství.

Knihu Jaroslava Šebka je dobré si přečíst. **Karel Janiš**

PŘED 25 LETY BYLA ZALOŽENA KOMUNISTICKÁ STRANA ČECH A MORAVY

IV. sjezd KSČM zasedal 2. prosince 1995 v Liberci

ÚV KSČM předložil IV. sjezdu Zprávu o činnosti strany od III. sjezdu – od června 1993 do prosince 1995. Bylo možno uvést, že III. sjezd definitivně rozhodl spor o zaměření strany ve prospěch její orientace jako strany komunistického typu. A k podstatným závěrům lze dospět jen důkladnou a všestrannou analýzou vývoje sociálně ekonomických, vlastnických vztahů, vývoje v politické a ideologické nadstavbě společnosti, v její sociálně třídní struktuře. Takovému rozboru nutno podrobit i vývoj vlastní strany. Jde o to dospět k objektivnímu pohledu na společenské procesy i na svou vlastní činnost. Jde nejen o to co nejuplněji poznat pravdu o společnosti a o straně, ale také udělat vše, co je v reálných možnostech pro spravedlivé řešení problémů z hlediska zájmů těch lidí, kteří celý život poctivě pracují a vytvářejí tak základ všech hodnot. Jde o zájem České republiky jako sociálně ekonomického a sociálně kulturního společenství, které může obstát ve světové soutěži a výměně hodnot, bude-li využívat vysoce kvalifikované práce všech svých občanů.

V kapitole **Ekonomická situace České republiky** ÚV KSČM uvedl, že mocensko-politický převrat v listopadu 1989 vytvořil všechny potřebné podmínky a předpoklady pro dokončení vlastnického převratu ve společnosti a vznik nových vlastnických vztahů, pro restauraci kapitalismu. Plně se prosadilo pravicové pojetí tzv. transformace, které naplnilo strategické cíle nadnárodního kapitálu, Mezinárodního měnového fondu a německého kapitálu. Za období 1990-1994 změnil tento manévr náš společenský systém tak zásadně, že další změny už budou mít charakter kroků k ochraně a upevnění vzniklého uspořádání společnosti. Přeměna naší ekonomiky v kapitalistickou byla v podstatě završena, prosadila se koncepce volného trhu s monopolem soukromého vlastnictví. V rámci tzv. velké privatizace bylo do roku 1994 privatizováno asi za 1 bilion Kč národního majetku, z toho kolem 200 mld Kč byl restituován, kolem 350 mld získaly obce a necelých 40 mld Kč privatizován v rámci tzv. malé privatizace. Stále významnější úlohu získaly banky a některé investiční a privatizační fondy, které využívají možnosti kuponové privatizace k celým finančním hrám za účasti zahraničního kapitálu. Pro proces privatizace nárokovali jeho „otcové“ zvláštní právní režim, který dával přednost rychlosti před účinnou demokratickou kontrolou. Docházelo k právní nejistotě a korupčním skandálům – causy Muroň, Macek, Kožený, Lízner a další. Do země, jejíž ministerský předseda znevažuje možnost odlišit špinavé a čisté peníze, vstoupily ty špinavé ve velkém rozsahu. Vlastnické změny vedly k vytváření nové vládnoucí třídy a sociální opory pro vládnoucí politickou garnituru. Během let 1990-1994 klesl HDP o 20 %, průmyslová výroba o 39 % a zemědělská o 27 %. Výrazně se zhoršilo mezinárodní ekonomické postavení ČR, prohloubila se pasivní bilance zahraničního obchodu, poklesla kvalita u mnoha výrobků. Zvýšila se naše závislost na tzv. vyspělých zemích.

V průběhu tzv. transformace se vytvořila třída velkokapitalistů převážně z příslušníků státní byrokracie, špiček managementu, restituentů, spekulantů a zbohatlíků. Vznikla též velmi početná třída malých a středních podnikatelů, většina z nich žije z výsledků vlastní práce. Největší část obyvatelstva ČR představují námezdní zaměstnanci, jejichž jádrem je dělnická třída. Vznikla rozdílná životní úroveň a způsob života.

Dvě třetiny obyvatelstva byly v životní úrovni vrženy o 10 až 20 let nazpět. Vývoj v ekonomické oblasti měl vliv na politickou oblast. Upevňoval se systém formálně pluralitní parlamentní demokracie, zajišťující monopol moci a možnosti ideologické a informační manipulace pro majetkovou a mocenskou elitu napojenou na centra v zahraničí. Prosazovala se sna-

ha urychlost sociální ofenzivu proti pracujícím spojenou se snahou oklestit demokratické mechanismy a posilovat prvky autorativního režimu. Vznikl jeden z nejpravicevějších režimů v Evropě a v naší novější historii.

V kapitole **Plnění závěrů III. sjezdu KSČM** ÚV KSČM charakterizoval činnost strany v uvedeném režimu. Sjezd rozhodl zachovat název Komunistická strana Čech a Moravy. Šlo o to dále rozpracovat programovou orientaci strany na základě kritických analýz dosavadních zkušeností a nového poznání, citlivě reagovat na měnící se situaci. KSČM rozšířila okruh východisek, pro něž se občané mohli rozhodnout, nabídla jim celkovou alternativu moderní socialistické společnosti. K ideově politické přípravě stanovisek strany byly zřízeny Teoreticko analytické pracoviště ÚV KSČM (TAP) a Koordinační rada odborných skupin (KROS), která řídí činnost 16 odborných skupin. Byly obnoveny práce na zpracování analýzy příčin 17. listopadu 1989 a následujícího vývoje ve straně včetně širší analýzy poválečného vývoje. Ve straně tehdy bylo 6 900 ZO se 195 443 členy, největší počet ZO byl v okresech Brno-město 6 591, Brno-venkov 3 600 a dalších. Brněnská organizace organizovala mítink k výročí 15. března 1939, probíhají akce v Tvrdonicích, v Holíči, ve Strážnici, Vratimovské semináře i diskusní čtvrtky v Brně. Vznikl samostatný klub poslanců KSČM, jeho členové odmítli slevit z nároků na komunistický obsah a styl práce poslance. Komunální volby s výsledky se 14,7 % voličů a 10,5 % všech mandátů potvrdily druhé nejsilnější strany. Tradičními voličskými okresy KSČM byly Blansko, Vyškov, Znojmo, dále Kladno, Rakovník, Tachov. Celkově získala mandáty na 1 605 radnicích a na 800 ve funkcích starostů a místostarostů.

IV. sjezd KSČM stanovil **úkoly do dalšího období**: seznamovat členy a skupiny občanů, jejichž zájmy KSČM vyjadřuje, se základními stanovisky a politikou strany, připravit se na sněmovní volby a využívat možnosti samosprávy, podílet se na utváření širokého levicového, demokratického, vlasteneckého protipravicevého seskupení, prohlubovat kontakty a spolupráci s komunistickými a dělnickými stranami, usilovat o programovou, ideovou, organizační a akční jednotu strany, prohloubit úzké spojení mezi vedením strany a celou členskou základnou, dobudovat ve straně urychleně informační systém, odpovědně pracovat s vlastními usneseními.

ÚV KSČM předložil VI. sjezdu i **Zprávu o hospodaření strany od III. sjezdu KSČM**, v níž bylo uvedeno, že došlo ke zhoršení finančních možností, s níž bylo třeba se vyrovnat i s pochopením funkcí a členů strany.

IV. sjezd KSČM schválil obsáhlou **Politickou deklaraci a Teze volebního programu „Za občanskou a sociální spravedlnost, Socialismus-šance pro budoucnost“**. Předsedou ÚV KSČM byl zvolen Miroslav Grebeníček, místopředsedy ÚV KSČM Vlastimil Balín, Václav Exner, Zdeněk Klanica, Miloslav Ransdorf, předsedou ÚRK Otakar Zmítka, ÚroK Zdeněk Levý.

Karel JANÍŠ

VYSÍDLNÍ NĚMECKÉHO OBYVATELSTVA Z BRNA V R. 1945

Uplynul měsíc a opět jsme se sešli na diskusním čtvrtku, který se konal 18. 6. 2015. Největší sál MěV KSČM byl zaplněn. Proč? 1. Zvolené téma – vysídlení německého obyvatelstva z Brna v r. 1945 je reakcí na rozbouranou diskusi kolem tzv. usmíření. 2. Referující – Prof. PhDr. Vojtěch Žampach, CSc., který se této oblasti dlouhodobě věnuje.

K. Henlein (1898-1945), sudetoněmecký politik působící v ČSR. Založil Sudetoněmeckou vlasteneckou frontu, kterou před parlamentními volbami přeměnil na Sudetoněmeckou stranu.

Přes NSDAP Hitler rozšířil svoji činnost v Rakousku a v r. 1938 vyhráli volby. Stali se legálními vůdci v Rakousku, naši politici na to museli reagovat. Sudetoněmecká strana byla zakázána. V Brně vznikla náhradní strana, tzv. Úřad práce. Zde probíhá rozvracečská činnost proti Brnu. Němci byli vyzýváni, aby nepracovali a požadovali tzv. říšskou pomoc, kterou dostávali. Ing. Jakubetz zorganizoval z tělovýchovných spolků jakési vojsko, což byla krycí podoba Hitlerových úderných oddílů. To vše přispívalo k nacizaci v Brně.

Na konferenci v Mnichově 29. - 30. 9. 1938 představitelé vlád Velké Británie, Francie, Německa a Itálie bez zástupců ČSR podepsali 30. 9. smlouvu. Zfašizování Němci v Brně využili v r. 1938 mnichovské krize. Požadovali, aby jižní hranice byla posunuta až za Brno. Když neuspěli, tak byli pro rozdělení Brna na německé a české. 10. 10. 1938 byla stanovena konečná hranice.

Èčer, Peterka, Císař, Koláček aj. se dají dohromady a vytvoří materiál, který dokazuje, že pomnichovská hranice

je účelová, všechno zabrané není německé, a proto je třeba toto zrevidovat. Dokonce jejich delegace z Brna odjíždí do Anglie. Než anglická politika v této době byla silně promnichovská, a proto se naše delegace vrací do Brna bez úspěchu.

Když nám byl Mnichov vnucen, tak se Brno začíná vybarvovat, začíná se realizovat totální fašizace. Jsou vytvářeny silové proudy, velké srazy, hovoří se o připojení k „Říši“, dochází k ponižování českého obyvatelstva. Nacistické kravály vrcholí 13. 3. 1939.

Posílen muži z okolí Brna a vesnic do Vyškova vyráží mnohatisícový dav z Brna na pochod k Pohořelicím (pochod první). Cestou zapalovali stohy slámy, u Pohořelic zapálili celnici.

U Pohořelic je čeká někdo z Německa, předávají mu žádost o připojení k Velké říši. V noci se vrátili do Modřic a 14. 3. ráno nastoupili k pochodu na Brno. Ten vyústil ve vlezradu a dokonale protistátní puč.

Doba okupace – vyhnání Čechů z pohraničí, likvidace Židů (15 tisíc z Brna), vystěhování 32 obcí na Vyškovsku (22 000 obyvatel), v r. 1943 přichází 2,5 tisíce žen z domácnosti do Zbrojovky. Probíhají odvody na budování zákopů, pro středoškoláky existuje totální nasazení atd. To všechno řídili brněnští Němci.

17. 4. 1945 vyšel z Brna druhý pochod. Pochodovali jen muži v civilu nebo v různých uniformách. Nastupovala brněnská domobrana k záchraně Brna (Volkssturm).

Od jihovýchodu burácí děla 2. ukrajinského frontu Rudé armády. 26. 4. 1945 je osvobozeno Brno. Je však nejví-

ce postiženým městem v ČSR. Nic nejede, nic nesvítí. Nebylo co jíst, kde bydlet, kam uložit navrátilce z koncentráků a věznic. Z 60 tisíc Němců jich už 40 tisíc uteklo samostatně. Vystává otázka: „O Němce se má město také starat?“ 2. 5. 1945 předseda závodní rady Zbrojovky (Klofáč) žádá, aby šli Němci z úřadů pryč. 20. 5. 1945 je vydáno Prohlášení, jak zacházet s Němci. 20. - 30. 5. 1945 nastává otázka odsunu. Brno nemůže zvládnout zásobování, ubytování. Bylo třeba se podívat, kdo zbral byty po Židech, po popravených. Práceschopní muži byli nasazeni na likvidaci válečných škod. Ostatní byli vypovězeni na venkov, kde byly německé menšiny. 30. 5. 1945 z rozhodnutí předsednictva ZNV, NV Brna a policie nastoupilo večer asi 20 000 německých občanů nucený pochod k Pohořelicím (třetí). Toto vysídlení bylo záležitostí policejní. 25 km do Pohořelic bylo namáhavých, nebylo to však srovnatelné s akcemi v době okupace. Cestou nezemřel jediný člověk. Časem se vytvořila řada pověstí, které jsou nepravdivé. První tři zemřeli až v Pohořelicích. Tam se objevila úplavice. Za obět jí padlo asi 700 lidí, hlavně starších. Tak se pohořelický tábor změnil v lazaret. Posílají se tam lékaři, kuchaři, zdravotní materiál, potraviny atd. 7. 7. 1945 jsou zrušeny i zbytky tábora. Transfer se z největší části rozptýlil.

Nebylo to tehdy radostné. Nelze z toho však vyvodit, že bychom se dnes měli omlouvat. Je to na nás určitý nátlak. Měli bychom vědět, že nyní prožíváme dobu srovnatelnou s léty 1938-39 a podle toho také jednat.

Josef Vondrák

Těm, kterým naše dějiny začínají odsunem Němců v roce 1945

KOUNICOVY KOLEJE JEŠTĚ V DUBNU 1945

8. dubna odeslán transport 235 vězňů, který 10. dubna skončil v Mauthausenu v plynové komoře.

10. dubna naloženo 450 vězňů do 4 nákladních vagonů na cestu po trase Blansko-Česká Třebová-Praha-Rokycany-Miřetov. Tam 17. dubna směřoval další transport s 350 vězni po trase Choceň-Hradec Králové-Praha-Plzeň. Celkem v Miřetově bylo nakonec 765 vězňů sřežených do 5. května.

Podle gestapem nespálených seznamů bylo **16. dubna** popraveno 65 uvězněných, mezi nimi například velitel Třetí československé úderné rotty Milan Genserek, z Jermaku pobočník velitele Michail Ždanov, kpt. Viktor Petrovič

Kružilin, politický komisař Leonid Jefremovič Železnjak.

Velitel armády Střed polní maršál Ferdinand Schörner pro potlačení nepokojů a rabování vyhlásil stanné právo, které podpořil i velitel pevnosti Brno genpor. Poel. Německý penzista a člen NSDAP Ignaz Greger se svou ženou Bertou z Křídlovické ulice udal ty, kteří odnášeli cukr z nádraží Severní dráhy. Již **21. dubna** na základě rozsudku stanného soudu bylo k trestu smrti odsouzeno a o den později v Medláncích popraveno 14 mužů a 1 žena: vrchní číšník Rudolf Brabenec (1913), pražič kávy Karel Drábík, stolař Alois Drbal (1906), strojní zámečník Viktor Grossman (1925), řezník František

Huňar, účetní Ladislav Mann (1902), soukromnice Marie Podsedníková, úředník Bedřich Pomp (1923), elektrotechnický učeň Karel Švejda (1929), elektrotechnik Jaroslav Válek (1925), pokrývač Josef Vojtek (1919), knihář Miroslav Vyčítal (1907), prodavač Alois Zelený (1917), asistent Vysoké školy technické v Brně ing. Alois Zobač (1911), úředník pracovního úřadu František Žemlička (1912).

Zřejmě ve stejný den – **22. dubna** – byli na hřišti firmy Skarolek v areálu brněnského Výstaviště zbaveni život a Anna Smažilová (1912), Rostislav Strmiska (1929), František Prokeš (1903) a asi i Alois Kantek (1909).

(Dokončení na straně 7)

Těm, kterým naše dějiny začínají odsunem Němců v roce 1945

KOUNICOVY KOLEJE JEŠTĚ V DUBNU 1945

(Dokončení ze strany 6)

Uvedené události probíhaly ve dnech bojů rudoarmějců na jižní Moravě a kdy gestapáci již byli na odchodu z Brna. Byli rozdělení do několika skupin a odjížděli na Letovice, odsud směrem na Jihlavu, Tábor nebo Písek do amerického zajetí. Stačili se podílet na zvěrstvích v Přerově, na masakrech ve Velkém Meziříčí a v Třebíči. Podařilo se alespoň některé postavit před Mimořádný lidový soud v Brně k spravedlivému odsouzení. Popraveni byli zejména MUDr. Walter Marquort, MUDr. Friedrich Pilny, Max Rausch, v Brně narozený Franz Prudky (1901), Hans Golda (1913), Anton Rotter (1909), kteří se vyznačovali krutostí zejména při výsleších vězňů. Patřili k těm Němcům, kteří se nesmířili

s přechodem vedení Brna do českých rukou počátkem listopadu 1918 a se zákonem o Brně z dubna 1919, kdy okolní obce s převahou českého obyvatelstva se staly součástí Brna. A jestliže místopředseda vlády a předseda KDU-ČSL Pavel Bělobrádek v Právu 21. července 2015 uvedl, že za válku nemohly odsunuté děti a ženy, v Brně některé tyto ženy chodily i s dětmi přihlížet poprávám v Kounicových kolejích a provolávaly a střelbu doprovázely voláním „čestí psi“, „české svině“ v německém jazyce. Většina Němců odešla před osvobozením z Brna. A skupiny mužů odklízely například na náměstí Svobody trosky vybombardovaných domů. A vyhrožovaly, že lebkami Čechů jednou vydláždí náměstí.

Deklarace města Brna o usmíření a návštěva křesťana a předsedy KDU-ČSL v Sudetoněmeckém domě předsunuly politické postoje před událostí, které předcházely odsunu Němců. Bernd Posselt, který se akce usmíření zúčastnil v Brně a doprovázel našeho křesťana a předsedu KDU-ČSL po oba dva dny, vyslovil v obou případech velké uspokojení. Historik Jan Křen v Právu 24. července 2015 uvedl věc na pravou míru připomenutím, že gesto lítosti bez připomenutí okupace je polopravdou. Autoři gest by měli číst v nedávno vydané obsáhlé knize „Místa zkropená krví. Kounicovy koleje v letech nacistické okupace 1940-1945“, kterou vydaly Archiv města Brna a Moravské zemské muzeum.

Karel Janiš

DRUHÁ SVĚTOVÁ VÁLKA SKONČILA 2. ZÁŘÍ 1945

Vítěznými operacemi ve střední Evropě válka pro Rudou armádu neskončila. Čekala ji nasazení několika armád pro vstup do války s císařským Japonskem, jak bylo uvedeno v závěrech jednání Jaltské i Postupimské konference nejvyšších představitelů SSSR, USA a Velké Británie v únoru a červenci srpnu 1945. Podél hranic SSSR a Mongolska v délce 4 500 kilometrů byly divize tzv. Kvantunské armády v počtu 600 tisíc – 1 milionu vojáků a důstojníků (jejich počty se v různých publikacích takto uvádějí od do), vychovaných a vedených v duchu fanatické oddanosti císaři a nenávisti k SSSR, Mongolsku a Číně.

Vzniklo **Velitelství sovětských vojsk na Dálném východě** v čele s maršálem SSSR A. A. Vasilevským (1895-1977). **1. Dálně-východnímu frontu** velel

maršál SSSR K. A. Mereckov (1897-1968), **2. Dálně-východnímu frontu** generál armády M. A. Purkajev (1894-1953), **Zabajkalskému frontu** maršál SSSR R. J. Malinovskij (1898-1967). A tak na dalekou cestu na Dálný východ se vydala vojska 2. Ukrajinského frontu, která měla za sebou bratislavsko-brněnskou a pražskou operaci v posledních měsících druhé světové války v Evropě. Proto se maršál SSSR R. J. Malinovskij nemohl zúčastnit různých shromáždění s občany v Evropě. Příslušníci 53. armády genpor. I. M. Managarova, 6. gardové tankové armády genplk. A. G. Kravčenko, 1. jezdecko-mechanizované skupiny genpor. I. A. Plijeva, s nimiž se obyvatelé jižní Moravy i Brna setkali, nyní směřovali v letních měsících do závěrečných operací války společně s vojsky Mongolské lidové republiky, jimž

velel maršál MLR Ch. Čolbalsan (1895-1952). Hlavní síly Japonska na souši byly poraženy. Svržení amerických atomových bomb 6. srpna na Hirošimu a 9. srpna 1945 na Nagasaki urychlilo porážku Japonska, ale tzv. Kvantunskou armádu bylo nutno porazit v pozemních operacích. Na tom padělatelé nejnovějších dějin nemohou nic změnit. Použitím atomových bomb daly USA světu a především Sovětskému svazu najevo, že budou v poválečném období určovat hlavní směr vývoje. Hlavním rozporům doby se opět stal rozpor mezi kapitalismem a socialismem, který za války poněkud ustoupil. Naplno se rozhořela studená válka mezi oběma systémy, která se několikrát proměnila ve válku skutečnou, v době karibské krize v roce 1962 stál svět na pokraji nové světové války.

Karel Janiš

PROJEVIL SE ZNALEC DĚJIN – HRŮZA!

Ministr kultury za KDU-ČSL Daniel Herman napsal do Lidových novin 27. června 2015 článek, v němž považoval za nutné reagovat na riziko ztráty historické paměti, pilně podle jeho názoru podporované Gottwaldovými pohrobky. Jde o snahu odosobnit příběh Milady Horákové, uvažovat o její vraždě jako o průvodním jevu dramatického vymezování sfér vlivu v poválečné střední Evropě, což není snahou po objektivním historickém odstupu, jak prý je nám někdy sugerováno, je cestou do pekel. Cestou, po níž dojdeme až k branám Osvětí, až na hranice Lidic a Ležáků, až k hromadným hrobům v Sudetech (*toto tvrzení je velkou neho-*

rázností, jak může takto plést hrušky, jablka se švestkami, ví něco o souvislostech let 1939-1945 a let po válce? A co pronásledování i významných vědců a umělců pro tzv. neamerickou činnost v USA v 50. letech? A jak skončili manželé Rosenbergovi? O tom asi nechce pan ministr kultury slyšet.)

V další části článku ministr Daniel Herman konstruuje analogii Husova životního příběhu a političky Milady Horákové jako příběhy téhož dramatu jednotlivce postaveného doprostřed rozjeté mašinerie moci. Husův boj nelze chápat jako úzce náboženský spor a zápas Milady Horákové jako střet dvou politických koncep-

cí. Dobový kontext byl díky Miladině obětí vysvělen z prázdných frází o době budování socialismu, obnovy válkou zničené země, osvobození pracujícího člověka a pojmenován svými skutečnými jmény: totalita, diktatura, tyranie, zlo (*jak se opo-važuje takto celé období již od roku 1945 hodnotit? A jak Husova oběť vysvětlila tehdejší poměry v církvi? Tomu se pan ministr kultury raději vyhýbá stejně jako tomu, že mnohé výroky M. J. Husa nejsou jen věci 15. století. Pan ministr předvedl umění vybrat si z minulých dějů jen to, co se mu hodí. Vědomí souvislosti mu chybí.*)

Karel Janiš

❑ **ZAPLAŤ, KOMUNISTO!** To je titul Posledního slova Josefa Klímy v Lidových novinách 30. května 2015. Prý socha německého mladíka Hartmuta Tautze, kterou instalovali čeští výtvarníci v Bruselu v upomínku na člověka, kterého roztrhali v roce 1986 psi čs. pohraničnicků, obnovila volání po potrestání někdejších komunistických lídrů za zločiny tohoto typu po celé délce někdejší železné opony. Autor známých televizních reportáží obnovuje řešení, které v roce 1990 navrhol v Reflexu: že by každý komunista zaplatil jakýsi poplatek, daň, pokutu za členství v té zločinné straně: výše poplatku by se lišila podle toho, jak dlouho tam byl, byl-li pouze řadový člen stranické organizace nebo nějaké větší zvíře a hlavně jaké benefity mu členství přineslo. Takže někdo by přišel o tisícovku a jiný o tři domy a žigulíka k tomu. Nelze tuto nekrvavou cestu k pozdní spravedlnosti také obnovit, kdy se volá po obnovení stíhání? Z toho milionu bývalých členů určitě žije ještě víc než polovina, takže přinejmenším by to hodilo půl miliardy. A u těch současných by Klíma přitvrdil – komunisté vždycky volali po miliónářské dani a na ně by uvalil komunistickou (nějak zapomněl, že majetek KSČ byl již předán „lidu“).

❑ **DISKRIMINACE NEBO LEŽ?** V Posledním slově v Lidových novinách 6. června 2015 reaguje Josef Klíma na výroky generálního tajemníka Amnesty International ve zprávě o pokračující diskriminaci romských dětí v českém vzdělávacím systému. Josef Klíma považuje za chybu rušit zvláštní školy. Jeho žena v nich učila celý život a měl možnost zblízka vidět spokojenost dětí a rodičů s výukou, která nestresovala, ale přitom bohatě stačila k tomu, aby se z těchto žáků stali kuchaři, zedníci, instalatéři a další naprosto plnohodnotní členové společnosti, někdy plnohodnotnější než sám učitel, protože v režimu, který preferoval dělníky před intelektuály, Josef Klíma s manželkou na auto neměl, ale bývalý žák jeho ženy, asfaltér, ji pravidelně vozil stopem. O tom, kam který žák půjde, rozhodovaly komise odborníků. Často rodiče, jejich starší ratolesti už školou prošly, žádali o to, aby ji mohl absolvovat i mladší sourozenec, jak byli spokojeni. Klíma zdůrazňuje, že zrušení zvláštních škol bylo z velké části jen úlitbou sílícímu tlaku z ciziny (*což dnes je běžné i v jiných oblastech našeho života, někteří naši představitelé říkají Ano, pane, již předem, aniž vyslechli,*

s čím vlastně mají souhlasit, aby se ředitel zeměkoule za oceánem nerozčílil), protože problém, kam umístit mentálně a sociálně zaostalejší žáky se pouze tímto krokem vyřešit nemohl, a tak se jen schoval pod jinou nálepku (*praktické školy*), aby se vlk nažral a koza zůstala celá. Pochvaluje to, když někdo říká – tady nemáš, vlku, co žrát, nedělej, že jsi hodná babička – a je ochoten nastavit i vlastní kůži za tvrzení, že u nás žádný systémový rasismus romských dětí není (*do školství u nás mluví „zasvěcené“ kde-kdo a má-li rozhodovací pravomoc, rozhoduje a podle toho to vypadá: zařadí všechny děti do hlavního proudu vzdělání, od 5.-6. třídy na gymnázia a co potom? A tentokrát Josef Klíma se vyjádřil na 100 % ve shodě se skutečností*).

❑ **POSLEDNÍCH, SLOVU.** Tomáš Baldýnský v Lidových novinách 3. června 2015 navrhuje řešení problému pře-

STŘÍPKY AUTORSKÉ

chylování -ová u ženských příjmení, abychom vypadali i světově: odmítá si zvykat na „Novák řekla“. Začneme používat společný tvar příjmení pro obě pohlaví – přípony -ů a -ých, které pokryjí většinu českých příjmení: snesl by se Karel Gottů stejně jako Ivana Gottů, Tomáš Baldýnských, jeho matka Helena Baldýnských, lepší, než když to řekla Novák. Dosavadní kompromisy

– Liběna Nováková-Placatá, Běla Placák Nová – mají komický nádech. Zakládají-li nový klan, nechť zvolí společné rodové jména třeba k tomu, aby o sobě něco řekli – Zrzavých, aby si něco do života slíbili – Úspěšných, aby se k někomu přihlásili – Čapků, Masaryků, Gottwaldovic, aby si jen tak za-blbli – Bezkondomových. A u státních úředníků by mohlo být povinné připojit ke svému rodovému jménu příjmení toho, za koho kopou – Babišův, Kalouskův, Bělobrádková, Filipová (*návrh na přípony -ů a -ých se neujme, spíš bude více „světoývch“ příjmení, už je další Zdenka Pohlreich*).

❑ **NABÍDKA HELENĚ KRÁLOVÉ.** Jan Rejžek v Lidových novinách 4. června 2015 oslovil soudkyni, která vyslovila-nevyslovila verdikt-neverdikt v případě tzv. Nagyagate. Prý vychytralá kariéristka vlezla do KSČ v roce 1988 a hned po sametové revoluci z ní ovšem bystře vypadla. Osoba, která by měla leda soudit

kapesní krádeže. Nechce věřit drzé pomluvě, že je sběratelkou kabelek a že jí Jana Nečasová jednu střelila se slevou. Radomíra Veselá neudělala nic, aby odsoudila vyšetřovatele StB Aloise Grebeníčka a po rezignaci se schovala na místo ředitelky soukromého gymnázia. Paní Králové doporučuje volné místo tělocvikářky u kolegyně Veselé (*soud vyšší instance snad rozhodne jinak*).

❑ **6. ČERVNA 2015 ZEMŘEL SPISOVATEL LUDVÍK VACULÍK.** Vzpomínky na něho uveřejnilo několik autorů. Lidové noviny uvedly 13. června 2015 nepublikovaný rozhovor s L. Vaculíkem z roku 2006. Řekl, že když mluví s mladými lidmi, ti to vidí černobíle: komunismus a hotovo. Ne, ta hranice šla přes lidi. Jaký kdo byl. Blbci zkazí každý režim. A k povaze režimu patří, jestli vůbec v něm máte místo proti těm blbostem se stát. Dnes můžeme velice, ale nic nevyhrajeme. Dnes se podle Vaculíka ředitelé mnohem víc bojí než tehdy. Mnohem víc se dnešní ředitelé bojí peněz, než se tehdy ředitelé báli strany (*taková hodnocení se některým dnešním mocným nelíbí, proto např. Daniel Kroupa řekl, že L. Vaculík po Listopadu je jiný než před ním. A již dříve L. Vaculík hovořil o porážce komunismu, ale důvody jeho vzniku trvají*).

❑ **ROZMÍSTIT U NÁS VOJSKA USA?** Andrej Babiš, Jan Hamáček, Pavel Kováčik, Marek Černoch nespátrují žádný důvod pro tuto věc. Ale europoslanec Jan Zahradil zdrženlivost české vlády nesdílí a 14. června 2015 u Moravce řekl, že by nebyl proti tomu, aby nějaký počet amerických jednotek byl u nás trvale dislokován, posunulo by nás to trochu výš na tom žebříčku důvěryhodnosti spojenců NATO. Na rozdíl od ČSSD také ODS souhlasila s uvažováním umístěním amerického radaru. Putin prý hodlá rozšířit svůj vliv na území svých bývalých spojenců propagandou, Rusko dnes není náš strategický partner, je to jiný svět než ten, do něhož jsme vstoupili po listopadu 1989. V dalších dnech byl uveřejněn plán USA rozmístit tanky, bojová vozidla v Pobaltí a ve východní Evropě pro pět tisíc vojáků, kteří by v krátké době byli k nám přemístěni. Nejvíce chtějí vstup jednotek USA do země Poláci. Největším ohrožením je Putinovo Rusko, proto je třeba podle Petra Gazdika reagovat, ale pečlivě zvažovat, jak a kdy (*hra s ohněm pokračuje*). **kj**

aneb co přináší divadelní a hudební sezóna v září a říjnu

Reduta po zrušené květnové premiéře premiéruje (10. IX.) a reprizuje (1. X.) hru Iry Levina Veroničin pokoj. Autor je proslavený odborník na horor. Nejznámější Levinův román je příběh o satanismu Rosemary má dětátko, zfilmovaný v roce 1968 Romanem Polanským s Miou Farrow v hlavní roli. Soudobá kritika označuje Levinovy romány a hry za chytré, aktualizované verze legend, které si lidé našich kultur vždy vyprávěli. Hra se odehrává v jediném pokoji a vypráví o změně identity hrdinky. Premiéra precizně vystavené hry s výjimečnými hereckými příležitostmi pro mladý pár a dvojici kolem šedesátky se konala v roce 1973 v newyorském Music Box Theater.

Mahenovo divadlo premiéruje (9. X.) a reprizuje (10. X.) jevištní přepis filmu Je třeba zabít Sekala z roku 1997 oceněného 10 Českými lvy z pera Jiřího Křižana a v režii Vladimíra Michálka. Hodnocení filmu se pohybuje od superlativů, po hlasy jako - jeden z nejpreceňovanějších českých filmů 90. let. Je příznačné, že superlativy pocházejí většinou od třetí a další generace narozených po 2. světové válce. Obsahově se jedná o kritiku české povahy, již je přisuzováno udučavství, konformismus a neschopnost radikálně se vyrovnat se zlem. Jde o příspěvek ke kampani datující se od roku 1990 a následného přepisování dějin, kdy je záměrně ignorován protinacistický II. odboj a jeho oběti. Z obětí 2. světové války zbyl v mediální kampani trvající čtvrt století pouze holokaust a poválečné „zločiny“ Čechů na Němcích, pokračující odsunem. Československo ve 2. světové válce mělo na počet obyvatel jedny z nejpočetnějších ztrát z evropských zemí a to nejen holokaustem. Sebelepší provinění např. jedenodenní neomluvená nepřítomnost v práci byla trestána, jako sabotování válečného úsilí Třetí říše koncentrákem. Bude zajímavé jak divadelní přepis pojme autor filmového scénáře a režisér brněnské inscenace Jiří Křižan. Zda nepůjde o pokračování úsilí brněnského magistrátu opravovat a vracet zpět dějiny do období 2. ČSR a protektorátu.

Městské divadlo na Činoherní scéně premiéruje (12. IX.) interaktivní detektivní komedii Splašené nůžky, jejíž průběh do značné míry ovlivňují diváci. Na začátku bylo psychodrama Scherernschnitt, které v roce 1963 napsal německý psycholog a dramatik Paul Pörtner. Jeho jméno znají příznivci alternativních, improvizovaných žánrů. V roce 1976 si z tohoto díla vypůjčili dějovou linku američtí divadelníci Bruce Jordan a Marilyn Abramsová a svou hru uvedli pod názvem Shear Madness ve městě Lake George. Do improvizace herců se postupem času zapojovalo čím dál tím více publikum. Hra se tak vyvinula v interaktivní komedii, ve které je možné opravdu všechno. Od premiéry Splašených nůžek v Bostonu v lednu 1980 si komedie připsuje jeden superlativ za druhým. Tři její nastudování v USA jsou zapsána v Guinnessově knize rekordů na prvních třech místech nejdéle hraných činoher v historii amerického divadla. Není divu - kdo je vrah, rozhoduje publikum.

HaDivadlo uvádí (23. XI.) jako hosta Miroslava Částka. Jde o divadlo jednoho herce. Dříve narození si vzpomenu na jeho excelentní představení téměř před půl stoletím, věnované básníku Gellnerovi. Tentokrát uvede hru Adriana Candiarda Pierre a Mohamed. Autor, ročník 1982, vstoupil roku 2006 do dominikánského řádu a žije v klášteře v Káhiře. Je absolventem Dominikánského institutu pro orientální studie. Pozornost vzbudila jeho politologická publikace Anomalie Berlusconi věnovaná tehdejšímu italskému prezidentovi. Díky své specializaci na soužití odlišných náboženských směrů si za téma hry vzal příběh katolického biskupa v Oranu v Alžírsku Pierre Claverie a jeho muslimského šóféra Mohameda. Biskup Claverie je neméně zajímavá postava. Pochází ze společenské skupiny tzv. Černých nohou. Jde o francouzské kolonisty, kteří přišli do Alžírsku bosí se špinavými nohama a v dalších generacích zbohatli. Považují se za Alžírčany. Po dohodě alžírské revoluční vlády s francouzským prezidentem generálem De Gaullem z roku 1962, směřující k samostatnosti Alžírsku a ukončující od roku 1954 trvající vleklu Alžírskou válku za samostatnost, se Černé nohy, spolu s ozbrojenou opozicí vůči De Gaullovi - Organizací tajné armády, pokoušeli atentáty na generála zvratit vývoj ve prospěch Francie, jejíž součástí mělo Alžírsko zůstat. Dříve narození čtenáři si vzpomenu na film Freda Zinnemanna Den pro šakala z roku 1973 podle stejnojmenné knihy Fredericka Forsytha o atentátech na De Gaulla. Generál několik atentátů přežil a Alžírsko se osamostatnilo. Po hlubokém hospodářském propadu, v Alžírsku roku 1988, ve volbách roku 1991 zvítězila Islámská fronta spásy a roku 1992 vypukla občanská válka mezi islamisty a vojenskou vládou. Vyžádal si 100 000 obětí. Jednou z nich byl kritik obou stran, vlády i islamistů biskup Pierre Claverie. Podlehl se svým šóférem Mohamedem v roce 1996 bombovému atentátu. Pozadí atentátu, přisuzovaného islamistům, je nejasné. Jedno z možných vysvětlení uvádí smrt biskupa jako vhodnou záminku alžírské vlády ke krvavému potlačení povstání a rozsudkům smrti nad islamistickými atentátníky. Dalším hostem bude (28. IX.) Divadlo Lišeň, kde Pavla Dombrovská s kolektivem uvede autorskou inscenaci Hygiena krve, inspirovanou nacistickou eugenikou a holocaustem. Autorka si vyhledává témata, která jsou trendem, např. inscenace Putin lužuje, a používá jako rekvizity loutky.

Divadlo Husa na provázku uvádí (15. - 20. IX.) každoroční divadelní festival Divadlo v pohybu, tentokrát nazvaný Potrhaní smíchem. Hrát se bude bez vstupného na Zelném trhu, ve stanu před divadlem, na Alžbětinské scéně, v Zrcadlovém a Kongresovém sále divadla. Ve večerních představeních se vstupným reprizují premiéry loňské sezony. Na Alžbětinské scéně bude zahajovat (15. IX.) dětský pěvecký sbor Kantilénka a pokračovat ve stanu budou Bolek Polívka a Jiří Pecha v inscenaci Pezza versus Čorba, v níž oba začínali. Besídka z časů moru (16. IX.) inscenovaná ve stanu bude mít hosta Davida Vávru. Veřejná zkouška hry Ondřeje Novotného Směšná interpretace v režii Vladimíra Morávka proběhne (17. IX.) v Zrcadlovém sále, kde se v noci promítne i Formanův film Žert. Ve stanu zavzpomínají na Ypsilonku (18. IX.) Jan Schmid a Jaroslav Etlik a Dětské studio divadla uvede (19. IX.) v Kongresovém sále legendární inscenaci Sněhová královna zakladatelské osobnosti divadla Evy Talské. Festival uzavře (20. IX.) noční představení Možná přijde i Hurvínek na Alžbětinské scéně s podtitulem Mejdan s herci Divadla Husa na provázku.

Divadlo Buran Teatr premiéruje (24. IX.) v sále Stadionu hru Jeana Geneta Služky. Genetovy divadelní texty bývají řazeny do linie absurdního dramatu. Ústředními postavami jsou dvě služby, které hrají hry, v nichž se střídají v roli madam a služby. Projevují při nich opovržení a úcty, lásku i nenávisť. Autor tak ventiluje svůj vztah k ženám prizmatem své na odiv dávané homosexuality. Není bez zajímavosti, že hra vznikla v roce 1947, kdy její autor za recidivu trestné činnosti - desátý delikt - měl být odsouzen na doživotní práce ve francouzských koloniích. Od roku 1925 se živil jako zloděj, homosexuální prostitut. Byl i dezertérem Cizinecké legie. Ve vězení začal psát básně a autobiografický román. Texty byly ovlivněny existencialismem. Na jeho obranu vystoupilo v roce 1947 množství francouzských umělců a intelektuálů, byl omloušen. Bude zajímavé jak se inscenátoři vyrovnají se hrou, kterou diváci viděli v Redutě v roce 2008.

Divadlo u stolu reprizuje (21. 30. IX.) hru Ladislava Klímy Edgar a Eura. Autor, filosof a spisovatel založil filozofický směr solipsismus ovlivněný Schopenhauerem a Nietzsche. Přispíval do Práva lidu a mezi několik málo jeho přátel patřil i básník Otokar Březina. Zařazení Klímy, známého jen úzkému okruhu intelektuálů zabývajících se českou filozofií, do repertoáru je třeba vysoce ocenit.

Divadlo Radost premiéruje (23. IX.) Pohádkovou píšťalku aneb Kutululú z Beskyd dolů autorů Jakuba Šafránka a Tomáše Kočka, který představení režiruje. Ve hře jsou použity motivy lidových pohádek a příběh zasazený na Valašsko ukazuje dětem dnes neznámé opékání brambor a vyprávění u ohničku.

Brněnská Filharmonie uvádí (3. - 16. X.) festival Moravský podzim. Má podtitul jako multimediální - zaměřený na hledání souvislostí mezi hudbou a filmem, pohyblivým obrazem a textem. Zahajovací koncert České filharmonie pod Jiřím Bělohávkem uvede (3. X.) v Janáčkově divadle houslový koncert Putování dušičky z pera Leoše Janáčka v interpretaci vítěze řady mezinárodních soutěží Josefa Špačka. Loni s Českou filharmonií nahrál tuto skladbu jako součást alba. Mladý sólista má atraktivní minulost. V roce 2011 ukončil studia na Juilliard School v New Yorku ve třídě Itzhaka Perlmana a nastoupil do České filharmonie jako koncertní mistr. Hraje na housle Jean-Baptisty Vuillauma z roku 1855, které objevil v New Yorku a vzal si na ně hypotéku. Vuillaum byl věhlasný výrobce replik tehdy stále více ceněných Stradivárek a Guarnerik. Dalším zahraničním orchestrem bude (9. X.) vystoupení Rotterdamské filharmonie v Janáčkově divadle s Rachmaninovým 3. klavírním koncertem se sólistou Simonem Trpčeským, Makedoncem spolupracujícím se světovými orchestry počínaje Filharmonií New York a Filharmonií Hong Kong konče. Závěrečnou třešnickou koncertu bude Sibeliova 2. symfonie. Z komorních souborů vystoupí (7. X.) Berlínský Armida Quartett s programem složeným z Bély Bartóka a Albana Berga a (10. X.) klavírní duo Terezie Fialová - Karel Košárek, se Zjevením konce Oliviera Messiaena, psaném jako reakce na 2. světovou válku, doplněné přednesem biblických textů Sašou Rašilovem. Dalším představitelem 20. století je Karlheinz Stockhausen jehož Harlekyň zazní (11. X.) v hudebně-divadelní interpretaci klarinetisty Karla Dohnala. Tím se dostáváme k linii festivalu reflektující hudbu a film. Brněnští violoncellisté v obsazení dvanácti violončel uvedou (8. X.) Hudbu pro Pablo Casalse nedoceněného brněnského skladatele Evžena Zámečnicka a Dvanáct rozhněvaných mužů Australana Bretta Deana. Skladba je inspirována stejnojmenným americkým filmem z roku 1957, kde roli jednoho z porotců rozhodujících o trestu smrti, virtuózně zahrál Jiří Voskovec. Dalším filmem je Batalion z roku 1927 natočený Přemyslem Pražským, v hlavní roli s Karlem Hašlerem podle stejnojmenného románu Josefa Haise-Týneckého, později autorem přepracovaného do divadelní hry. Zpracovává tragický životní příběh advokáta a poslance Fran-

(Dokončení na straně 10)

FLÉTNISTKA RŮŽENA KUČEROVÁ OSLAVILA NAROZENINY NOVÝM CD

Flétnistka, dudučka a hudební pedagožka Růžena Kučerová se řadí k těm seniorům, kteří ani v důchodu nesložili ruce v klín a je stále činorodá. Zdaleka se nepohybuje jen mezi Brnem, horňáckým městem Steyrem a Prahou. Jen několik dnů před svými 64. narozeninami, které slavila u své pražské dcery, v Míkulově předsedala porotě hodnotící soupeření dudáků v ústředním kole Národní soutěže hudebního oboru základních uměleckých škol. A také veřejnosti představila své nejnovější cédéčko, které nese název **Devět tanců pro flétnu a flétničky Růženy Kučerové**. Jsou to taneční variace a tance z Brněnska, Valašska, Protivanova, ale i ze Slovenska a Rumunska. Bylo natočeno v Českém rozhlasu Brno a flétnová sóla doprovázely Brněnský rozhlasový orchestr lidových nástrojů a muzika Gajdoši Brno.

Rodačka z Hanáckého Slovácka – z Hustopečí u Brna, ještě zažila pasení housat, draní peří, vaření povidel v kotli na dvore a pozorovala maminku, jak vyšívala kroj, který pak nosily ještě i její obě dcery. V srdci chová dodnes vzpomínky na vyprávění a písničky své babičky. Patřím k těm, kterým prozradila, že na základní škole učivo z matematiky pochopila až v následující třídě, tedy rok poté. Ale její práce z literatury dával učitel za vzor. Chtěla vždy hrát na klavír, osud ji však přivedl na sedm roků k houslím. Potom se zamilovala do příčné flétny. I když musela v hudební škole asi rok hrát na oba nástroje, flétna jí šla daleko lépe, protože ji její zvuk fascinoval. Když se velmi dobře umístila v celostátní soutěži, bylo o dalším osudu rozhodnuto. Vystudovala brněnskou konzervatoř. V roce 1980 začala hrát na flétnu ve folklorním souboru Brněnští gajdoši. „Tam jsem zjistila, že folklorní čtvrtová nota není čtvrtová. Půlová také často netrvá dvě doby, ale tak dlouho, jak si písnička o to řekne. O pevném rytmu se dalo hovořit snad jen při doprovodu tance, ale jistě to také nebylo,“ vzpomíná jubilantka. „Primáš Vladimír Meloun dokázal hrát celou noc, až do rána, jednu valašskou písničku za druhou a ani jednu neopakoval. Z jeho hry jsem po celá léta čerpala ryzí valašský folklor s originálními melúnovskými ciframi. Umělecký šéf souboru Otakar Pokorný mne zase naučil hrát na dudy,“ dodává Růžena Kučerová. Vysvětluje, že dudy jsou ve své podstatě dechový nástroj, takže jako flétnistka si s nimi dokázala poradit, i když začátky byly krušné.

Za zmínku stojí, že jubilantka si tyká s obdivuhodným počtem hudebních nástrojů, které vlastní. Napočítal jsem u ní troje housle, tři staré dřevěné flétny, dvě dřevěné pikoly, tři gajdice, velkou slovenskou fujaru, viděl jsem spoustu různých píšťal, všechny

zobcové flétny, Panovu flétnu, irské flétny, píšťalu s měchuřinou, šalmaj, patery dudy: historické české, tradiční moravské, repliku středověkých dud, dudy královské a barokní moldánky. Také kytaru, ukulele a kufr různých drobných bicích nástrojů. A kdoví, co všechno se ještě nachází skryto v zásuvkách.

Od roku 1988 se datuje spolupráce jubilantky s Brněnským rozhlasovým orchestrem lidových nástrojů, kde se uplatnila nejen jako flétnistka a dudučka, ale i jako zpěvačka. Třináct let byla asistentkou uměleckého šéfa a primáše Jindřicha Hovorky. Společně vytvářeli programy, dramaturgii. Každý měsíc připravili pro Český rozhlas Praha nový pořad redakce zábavy. Natočili spoustu cédéček, v terénu natáčeli pamětníky, jezdili do porot soutěží dětských zpěváků. Činnost v BROLNu ukončila v létě 2010. Nelze opomenout bezmála dvacetileté působení ve čtyřčlenném profesionálním souboru Gajdoši Brno, díky němuž mohla napsat a uplatnit mnoho scénářů k výchovným koncertům pro děti.

Zasvěcení vědí, že Růžena Kučerová se odívala nejen do stylizovaného brněnského kroje a na sváteční koncerty do kroje horňáckého. Bývala vidět také v kostýmech barokním nebo renesančním. To když hrála starou hudbu. Je to patrné např. na obalu jejího šestého vydavatelského počínu – cédéčka s titulem **Rozeta**. Na tomto nosiči s 18 skladbami o celkové délce 39 minut spoluúčinkovali s Růženou Kučerovou a kytaristkou Olgou Dvorskou členové muziky Gajdoši Brno a violová sóla hrál Jindřich Hovorka.

Mimořádným tvůrčím počinem Růženy Kučerové je publikace o 207 stránkách s přílohou dvou CD **Jindřich Hovorka 1937-2006**, kterou v roce 2011 vydala hudební agentura Rezonance ve spolupráci s Českým rozhlasem Brno. Podle nejčerstvějších informací lze tuto publikaci, označovanou za hold umělci zpívajících houslí, ještě získat.

Jubilantka je přesvědčena, že hudba a krása s ní spojená nám byla darována jako nadstandard. Že člověk není bohatý jen penězi, ale hlavně zážitky, zkušenostmi a poznáváním. Proto se cítí díky folkloru velmi bohatá a obdarovaná. V lidové písni na malém prostoru, v určité zkratce, zapůsobí příběh, osud nebo jen jednoduchá krása. Nemyslí si, že třináctka v datu jejího narození je nešťastným číslem. Problémy, maléry, nedostatky všeho druhu má jako každý druhý na světě. Ale v těch nejtěžších chvílích vždy pro ni svítilo někde, byť nesměle nebo blikotavě, sluníčko naděje a ona zamířila vždycky k němu. Úmyslně vyhledávala harmonii, lásku a pohodu.

Bohumil Hlaváček

KULTURNÍ KALEIDOSKOP

aneb co přináší divadelní a hudební ...

(Dokončení ze strany 9)

tiška Uhra ze 70. let 19. století. Film je jedním z mála českých němých filmů srovnatelných s dobou zahraniční produkci, díky režii a kameře Jaroslava Blažka. Promítne ho (4.X.) Univerzitní kino Scala jako českou premiéru živě doprovázenou hudbou Kryštofa Mařátky zkomponovanou v roce 2002 na objednávku pařížského muzea Louvre. Brněnský Orchestr Berg pojmenovaný podle brněnského skladatele Josefa Berga uvede (6. X.) v Besedním domě za řízení Pavla Šnajdra Schubertův smyčcový kvartet Smrt a dívka přepsaný pro smyčcový orchestr. Jde o návaznost na stejnojmenný film Romana Polanského z roku 1994 se Sigourney Weaver, Stuartem Wilsonem a Benem Kingsleyem v hlavních rolích. Univerzitní kino Scala promítne (11. X.) australský film Scotta Hickse Příběh o pianistovi. Film o hudebníkovi, kterého hudba dohnala až na hranici psychického zhroutení, získal v roce 1997 pět Oscarů a čtyři Zlaté Globy. Vedle dvou cen za nejlepší herecký výkon pro Geoffreya Rushe dostal další dvě nejvyšší ocenění autor hudby David Hirschfelder. Jedním z hudebních motivů filmu je hrdinova interpretace Rachmaninova 3. klavírního koncertu uváděného Rotterdamskou filharmonií o tři dny dříve. Festival se tak otvírá publiku pro nějž vážná hudba je jenom jednou z alternativ hudebního vnímání. Je pravda, že bývalá střední vrstva, konzumenti

klasické hudby, zestárla, zchudla a na koncerty nemá. Je otázka jak nové platbyschopné publikum, jemuž festival vychází vstříc, zareaguje a zda je schopno objevit kvalitu. Psychologové praví - hudební zážitek je nejbližší náboženskému zážitku, který je emocionálním zážitkem nejlubším.

Kino Art má v den uzávěrky program jen na webu. Pokud diváci očekávají informace o programu obvyklým tištěným médiem novinového formátu s dost často nesrozumitelným textem psaným patrně proto, aby se divák o filmu dověděl co nejméně, situace je kolísavá. Programové noviny byly kupodivu k dispozici na začátku prvního srpnového týdne. Do komiky nechtěného vyústila situace v červnu. Čtvrtý den v červnu byl na tiskové konferenci prezentován letní program na nádvoří Staré radnice, mimochodem co do filmové dramaturgie podávající to nejlepší z naší filmové tvorby počínaje 1. ČSR. Ten den nebyl ve skřínce kina Art k dispozici červnový plakát, večerní představení se rušilo a programové noviny se opozdily o „pouhý“ týden. Pokud nebudou k dispozici programové noviny tak nejvíce se lze dozvědět o filmech na webu Česko-Slovenské filmové databáze, kde je uveden většinou obsah filmu i ohlas u diváků.

(V)

OBDIVUHODNĚ PILNÝ ČTENÁŘ

Je jím redaktor a publicista Antonín Hošťálek, který od roku 1973 působil v několika redakcích v Brně. Zatímco ženy se po devíti měsících stávají matkami, Antonín Hošťálek devět měsíců, od června 2014 do února 2015, četl 77 knih a z jejich zápisů vydal knihu **Deník čtenáře 2014-2015**.

Z českých autorů to byl sociolog a publicista Jan Keller, který má velmi nízké mínění o standardní politice se systémem tradičních politických stran a domnívá se, že být politikem je neabsurdnější ze všech profesí, že dnešní politik vše proměnil v karikaturu hesel z 19. století.

V Čapkových Hovorech s TGM Masaryk řekl, že ho socialismus zajímal odjakživa, že socialismus je humanita, která hledí opravit špatné zákonem a řádem. Masaryk rovněž v Hovorech neustále zdůrazňuje, že jsme dělníci na vinici Boží. Podle Hošťálka i marxismus ještě věřil, že přetvoříme svět k lepšímu a ještě po listopadu 1989 se někteří zpozdlíci o něco takového snažili, dnes v to už nikdo nevěří (*skutečně je tomu tak?*).

Další knihou je životní inventura katolického kněze **Ladislava Kubička**, který byl na faře v Třebenicích zavražděn dvěma mladými narkomany. Páter nelíčí minulost v černých barvách, nikoliv zaobaleně do tradičního ideologického hávu. Ve vězení se ho bachaře zajímalo, jestli nemá hlad a některým církevním tajemníkům by dal medaili za zásluhy, jak se starali o církev přímo otcovsky. Kubiček sepsal pravdivé svědectví o nedávném úseku našich dějin, což je dnes na knihkupeckých pultech vzácné zboží.

V denících a vzpomínkách **Ferdinand Peroutka** uvedl, že největším nepřítelem lidstva je davový člověk, oslavující jednou tu, jednou tu modlu. Jinde konstatoval, že v USA se dostal do společnosti byznysu, kde největší roli hraje dolar, spisovatelé prodávají duši za úspěch a hloupost vítězí v TV (*u nás dnes je tomu také tak*).

V souboru esejí **Milan Kundera** vzdal poctu těm, kteří si dokázali uchovat svobodu pohledu a neváhali jít proti vládnoucí blbosti. Jinde Kundera píše, že nová Evropa se zrodila z její velké porážky. Jediný, kdo se dokázal na tomto kontinentu osvobodit vlastními silami, byla Jugoslávie vlastní armádou partyzánů. Což je současně důvod, proč musela být srbská města bombardována v 90. letech americkými letadly. Aby se zpětnou platností státu i v této poslední části Evropy byl vncuen statut poraženého (*zajíma-*

vý postřeh!). Kundera hodnotí šedesátá léta: hranice se otevřely, všechny společenské organizace určené přenášet lidu vůli strany se staly nezávislé a proměnily se v nečekané nástroje demokracie. Zrodil se náhodou systém, který neměl precedentu. Na 100 % znárodněné hospodářství, zemědělství v rukou družstev, nikdo příliš bohatý, nikdo příliš chudý (*dnes se nůžky až neuvěřitelně rozevřely*), školství a zdravotnictví (*umožnily to výsledky práce lidí v průmyslu a zemědělství, které šly do státního rozpočtu*), svoboda psát bez cenzury a s tím spojený rozkvět literatury, umění, myšlení, časopisů. Ale v tehdejší geopolitické situaci tento systém asi neměl žádné perspektivy (*dnes na podobný rozkvět kultury není dost financí, které určují, co vyjde anebo nevyjde!*).

Z knihy kardinála a znalce pravoslaví **Tomáše Špidlíka Ruská idea** A. Hošťálek cituje, že první křest dávného Ruska byl chápán jako povolání dělníka poslední hodiny. A Moskva se považovala po zkáze Cařihradu za třetí Řím a věřila a dodnes věří, že je Římem posledním. Na rozdíl od Západu a vlastně od všech jiných křesťanských národů Rus dal sám sobě, svému národu, své zemi pojmenování Svatá Rus. Takovou odvahu neměl žádný křesťanský národ! Ruský národ toto označení miloval a miluje. A ne snad z pýchy, nýbrž v pokorném vědomí svého posvěcení ke svatě službě. A. Hošťálek předpokládá u čtenáře knihy katolického hierarchie možný údiv, že právě Špidlík je přesvědčen, že ruský národ zdaleka neřekl poslední slovo v dějinách a že ono slovo bude nadmíru významné a že to slovo bude náboženské. A vzpomíná na vystoupení kardinála v Karolinu, když má ve Vatikánu problémy s publikováním prací o Rusku, najde si jiného cenzora. A to byl v Říme přece jen vážený kardinál, žádný kmán (*u nás vycházejí pouze publikace profesorů Putny a Zubova s jednostranným výkladem minulosti, v nichž si současně „vyřizují“ účty se svými prezidenty*).

Antonín Hošťálek vzpomíná na Jiřího Veselského, který ho počátkem 70. let nasměroval do Mladé fronty (s. 160). A z úvah v knize Maxe Picarda Člověk na útěku napadlo A. Hošťálka, že kdyby mu pomohl k pochopení marnosti našeho činění v něm, co by mu bylo životní náplní? Různé směry filozofie se snaží odpovědět na tuto otázku (s. 40).

Karel Janiš

4× Z VNK BRNO

Čas běží, vzpomínáme na pěknou akci, kterou bylo setkání s PhDr. Jaroslavem Štěpaníkem dne **23. 3. t. r.** Beseda a autogramiáda se současným brněnským autrem byla příjemným zážitkem. Milé seznámení se zajímavým životem našeho města v minulosti, ale i přítomnosti bylo osvěžující změnou pro naše návštěvníky na Křenové.

23. 4. proběhla výroční schůze VNK s obvyklým programem. Hodnocení r. 2014, kdy jsme se hned v měsíci lednu rozloučili s Doc. PhDr. Vladimírem Šaurem, CSC., proběhlo ve znamení překonání administrativních překážek, uspořádání finančních záležitostí, navázání dalších kontaktů.

Květen je měsícem, který byl letos zvláště připomínán. V rámci 70. výročí osvobození jsme se připojovali k četným aktivitám, které byly pořádány levicovými organizacemi.

6. června pořádala VNK ve spolupráci se Svazem postižených poznávací zájezd „Putování za Mistrem Janem (k 600. výročí upálení M. J. Husa). Navštívili jsme Tábor, měst-

ské muzeum, výstavu ke zmíněnému výročí, nazpět jsme se vraceli přes Koží Hrádek a Sezimovo Ústí. Na další zájezd jsme přesunuli návštěvu památníku prezidenta E. Beneše, který nebyl překvapivě přístupný, ač byl víkend.

Zájezd byl určen jen pro opravdové zájemce, malý autobus byl zaplněn, přes horký den byli spokojeni jak mladí, tak i ti starší. Zájezd vedla Marie Veselá.

Náš první půlrok jsme zakončili tradičním „Letním koncertem“. Konal se **15. 6.** v budově školy na J. Babáka 1. Žáci a studenti ZUŠ Orchidea předvedli své umění, tak jako vždy „naše děti“ svým neotřelým vystupováním pohládily po srdci nás starší. Škoda, že letos bylo jejich vystoupení poněkud kratší než loni.

Závěrem možno říci, že pokračujeme s novými náměty, vítáme nové nápady a především všechny, kteří nám chtějí pomáhat.

**Milí přátelé a příznivci, na shledanou na podzim!
Marie Veselá-Drápková, předsedkyně VNK Brno**

Jubilanti končícího léta

Dodatečně blahopřejeme jubilantům, kteří své narozeniny oslavili už v červenci. Jsou to **ss. Ludmila KUČTOVÁ, Marie PAVLUSOVÁ a Josef ČECH** – všichni ZO 2901, **Růžena MARKOVÁ a Václav PINKAS** – oba ZO 2703, **Berta LÖFFLEROVÁ**, ZO 1505, **Antonín VYHLÍDAL**, ZO 0418.

1. 8. **Růžena DOLEŽALOVÁ**, 87 let, ZO 2711, **Luboš DEML**, 51 let, ZO 3023,
3. 8. **Tomáš NEDOMA**, 35let, ZO 3023,
5. 8. **Viktorie MAŠKOVÁ**, 85 let, ZO 2708,
6. 8. **Vlastimila BÖHMOVÁ**, 63 let, ZO 0305, **Radek BURIAN**, 37 let, ZO 0505,
8. 8. **Oldřich KŘÍŽ**, 64 let, ZO 3023, **Květoslava ODEHNALOVÁ**, 94let, ZO 0600,
9. 8. **Václav SPISAR**, 89 let, ZO 2402,
11. 8. **Marie CRHOVÁ**, 65 let, ZO 0309,
12. 8. **Božena KAŠPÁRKOVÁ**, 82 let, ZO 2703,
13. 8. **Karel JUŘICA**, 60 let, ZO 0309, **Jan NAVRÁTIL**, 86 let, ZO 3002,
14. 8. **Jaromír KOPEČEK**, 87 let, MO 1401, **Julius HUTÁREK**, 81 let, ZO 0305,
15. 8. **Bedřich KAZDA**, 86 let, ZO 0600,
15. 8. **Pavel VALACH**, 38 let, ZO 3023, **Zdeňka NOVÁKOVÁ**, 79 let, ZO 0600,
16. 8. **Zdeněk ADLER**, 78 let, ZO 0305, **Milan MAREŠ**, 45 let, ZO 0309,
17. 8. **Vlasta POKORNÁ**, 84 let, LKŽ, **PhDr. Miloš HUDEC**, 80 let, donedávna redaktor ECHA, člen MěV a VNK,
18. 8. **Miroslav STAVJAŘ**, 44let, ZO 3017,
19. 8. **Karel ČERVINKA**, 70 let, hospodář ZO 2202 a člen ZMČ,
20. 8. **Danuše DOČKALOVÁ**, 88 let, ZO 1505,
21. 8. **Marie KARFÍKOVÁ**, 66 let, ZO 1505, **RNDr. Daniel BORECKÝ**, 62 let, člen MěV,
22. 8. **Josef VONDRÁK**, 82 let, ZO 0419,
24. 8. **Věra ŠTASTNÁ**, 89 let, MO 1401, **Ilja KALÁŠEK**, 85 let, ZO 0316, **RSDr. Zdeněk UHLÍŘ**, 67 let, ekonom MěV,
25. 8. **Petr KALÁBEK**, 74 let, ZO 2708 a předseda MíV,
26. 8. **Marie CHATRNÁ**, 85 let, ZO 2301, **RSDr. Luděk ADAMOVSKÝ**, 72 let, ZO 0305,
27. 8. **Marie TURSKÁ**, 86 let, ZO 2701, **Jaroslav ZAPLETAL**, 51 let, ZO 0502,
28. 8. **Ilona PEJCHALOVÁ**, 86 let, ZO 1511, **Danuše HRABCOVÁ**, 82 let, ZO 0600,
29. 8. **Jiří DOČEKAL**, 73 let, MO 1401, **Růžena MAZLOVÁ**, 96 let, ZO 0600,
30. 8. **Emilie KOTISOVÁ**, 78 let, ZO 2901,
31. 8. **Alena BUREŠOVÁ**, 78 let, ZO 0305,

2. 9. **Miloš VÍT**, 63 let, ZO 2901,
3. 9. **Bohuslav MÍČEK**, 89 let, ZO 2703,
4. 9. **Miroslav DUDÍK**, 55 let, LKŽ,
7. 9. **Karel HAVLÁT**, 92 let, ZO 1505,
8. 9. **Marie BÁNOVSKÁ**, 87 let, ZO 0305, **Dagmara DOMANSKÁ**, 81 let, ZO 2711,
10. 9. **Michal PETRÁŠ**, 92 let, ZO 2705, **Václav FÍŠER**, 53 let, člen MěV,
11. 9. **Jindřiška KREJČÍ**, 90 let, ZO 0316,
12. 9. **Václav ŘEHOŘEK**, 87 let, MO 1401,
14. 9. **Jan ŘIČÁNEK**, 91 let, ZO 0102,
15. 9. **Josef DVOŘÁK**, 84 let, ZO 0425, **Petr SCRIBANI**, 62 let, ZO 3005,
16. 9. **Stanislav VANĚK**, 84 let, MO 1401, **Věra ŠUDÁKOVÁ**, 86 let, ZO 0502,
18. 9. **Jan POLZER**, 92 let, **Marie VEJMĚLKOVÁ**, 80 let, oba ZO 0305,
20. 9. **Anna ČERNÍNOVÁ**, 75 let, ZO 3003, **Martin ŘÍHA**, 46 let, člen MěV a ÚV,
21. 9. **Miroslav MATERNA**, 90 let, ZO 3023, **Zdeňka DAVIDOVÁ**, 80 let, ZO 1503,
22. 9. **Zdeněk ZÁTČANSKÝ**, 94 let, ZO 2708, **Jaroslava BENDOVÁ**, 87 let, ZO 1505,
23. 9. **Ludmila MACHÁČKOVÁ**, 68 let, ZO 0305, **Karel WEISER**, 85 let, ZO 2701,
24. 9. **Miroslava MOLÍKOVÁ**, 87 let, ZO 0305, **Michal ŠTASTNÝ**, 79 let, ZO 0502,
25. 9. **Jarmila JUROVÁ**, 81 let, předsedkyně ZO 2701,
26. 9. **Jiří OBR**, 68 let, ZO 1511,
27. 9. **Václav STRAKA**, 89 let, MO 1401,
29. 9. **Dana MATUŠKOVÁ**, 84 let, LKŽ, **PhDr. Václav KIČMER**, 91let, ZO 0305, **Zdeňka HUDEČKOVÁ**, 75 let, ZO 2711,
30. 9. **Milan KRIŠO**, 68 let, předseda ZO 3023,

Všem našim oslavencům přejí pevně zdraví a pohodu ZO(MO) a MěV KSČM spolu s LKŽ Dobromysl a redakcí Echa.

did

Opustili nás...

V průběhu léta nás navždy opustili **ss. Markéta ROTREKLOVÁ** – dlouholetá hospodářka ZO 0428, dále **Vilemína GATTERMAYEROVÁ a Petr PAZDERKA** – oba ZO 0316.

Čest jejich památce!
red

OSMDESÁTINY GENERÁLA VACKA

Dne 29. srpna oslavil osmdesát let armádní generál v. v. Ing. Miroslav Vacek, bývalý náčelník Generálního štábu ČSLA, ministr národní obrany, poslanec Sněmovny národů ČSSR a po Listopadu člen Poslanecké sněmovny za KSČM. Srdečně blahopřejeme.

Vždy vzorově plnil své povinnosti, nikdy se nezpronevřil přísaze, jakou složil při svém přijetí do armády. Připomeňme i jeho jednání v Iráku ve prospěch našich občanů, na něž mimo jiných přizval i jednoho z tehdejších vedoucích představitelů KSČM Miroslava

Grebeníčka, což mělo v oné době mimořádný význam.

Zmínme i řadu knih, které za posledních dvacet let vydal a jež přibližovaly činnost naší předlistopadové armády i zaujímaly postoje k polistopadovému vývoji, stejně jako jeho účast na stovkách besed a diskusí, kde osvětloval problémy současné politické situace v naší vlasti a ve světě vůbec.

Za všechny čtenáře Haló novin přejeme mnoho dalších let, spokojenost a zdraví!

zdroj: Haló noviny

K blahopřání se připojuje také MěV KSČM v Brně a redakce ECHO!

did

VRACEJÍ NEZNÁMÝM HRDINŮM JMÉNA

Tisíce hodin dobrovolné práce věnuje každý rok objasňování už zapomenutých událostí spojených s osvobozeními boji 2. světové války na jihu Moravy parta vojenských historiků a dokumentaristů okolo Vlastimila Schildbergera.

Objevili a vyjmuli z hlubin terénu už desítku zapomenutých vraků sestřelených bojových letadel z SSSR, Německa i USA a nálezy umístili do Leteckého muzea ve Vyškově. Skupina vlastenců okolo Schildbergera vykopala z polí i zastavených území stovky tělesných pozůstatků zabitých sovětských osvo-

boditelů od fašismu z dubna 1945, ale i Němců a přemístila je na vojenské hřbitovy v Brně. Mravenčí prací v čs. i sovětských vojenských archivech vrátil Schildberger více než 300 neznámým sovětským vojákům, nalezených v objevených polních hrobech jejich původní jméno. Jejich příbuzným oznámil, kde je v někdejší Československu místo posledního odpočinku jejich předka. Za obětavou prací ve prospěch objasňování zapomenutých kapitol vojenské historie získal V. Schildberger vyznamenání česká i Ruské federace. **(vž)**